व्यञ्जनसन्धिः विसर्गसन्धिः च

Standard difficulty · 20 questions · 40 marks · Time: 34 minutes

Name: _____ Date: _____ Score: ____ / 40

Show your working for Sections B and C. Answers are on the last page — try every question first!

Section A — Choose the correct answer 8 × 1 = 8 marks

1. 'तत् + अनन्तरम्' की सन्धि करने पर सही रूप है:
(a) तथनन्तरम् **(b)** तअनन्तरम् **(c)** तननन्तरम् **(d)** तदनन्तरम्

2. 'मनः + रथः' की सन्धि करने पर सही रूप है:
(a) मनष्रथः **(b)** मनोरथः **(c)** मनर्रथः **(d)** मनश्रथः

3. 'बालकाः + तत्र' की सन्धि करने पर सही रूप है:
(a) बालकार्तत्र **(b)** बालकास्तत्र **(c)** बालकाष्तत्र **(d)** बालकाश्तत्र

4. 'शिशुस्तत्र' (शिशुः + तत्र) में कौन-सी सन्धि है?
(a) तुगागमसन्धिः **(b)** विसर्गसन्धिः (रुत्वम्)
(c) विसर्गसन्धिः (सत्वम्) **(d)** विसर्गसन्धिः (षत्वम्)

5. 'निराशा' (निः + आशा) में कौन-सी सन्धि है?
(a) विसर्गसन्धिः (सत्वम्) **(b)** विसर्गसन्धिः (रुत्वम्)
(c) विसर्गसन्धिः (शत्वम्) **(d)** विसर्गसन्धिः (षत्वम्)

6. 'उद्यानम्' का सही सन्धि-विच्छेद है:
(a) उत् + यानम् **(b)** उत् + योगः **(c)** उद् + यानम् **(d)** उ + यानम्

7. 'मोऽनुस्वारः' किस सन्धि का सूत्र है?
(a) विसर्गसन्धिः (उत्वम्) **(b)** तुगागमसन्धिः
(c) जश्त्वसन्धिः **(d)** अनुस्वारसन्धिः

8. 'ससजुषो रुः' से विसर्ग के स्थान पर क्या होता है?
(a) र् **(b)** उ **(c)** ष् **(d)** स्

Section B — Short answer 8 × 2 = 16 marks

9. सन्धिं कुरुत (सन्धि कीजिए): चित्रम् + पश्यति

10. सन्धिं कुरुत (सन्धि कीजिए): बालकः + च

11. सन्धिं कुरुत (सन्धि कीजिए): बालकः + टीकाम्

12. सन्धिविच्छेदं कुरुत (सन्धि-विच्छेद कीजिए): ‘छात्रश्चिन्तयति’

13. सन्धिविच्छेदं कुरुत (सन्धि-विच्छेद कीजिए): ‘सरोजम्’

14. सन्धिविच्छेदं कुरुत (सन्धि-विच्छेद कीजिए): ‘मनश्चञ्चलम्’

15. सन्धि का नाम लिखिए: (क) बालकश्चलति (ख) कस्तत्र

16. सन्धि का नाम लिखिए: (क) कविश्च (ख) मनोयोगः

Section C — Word problems — 4 × 4 = 16 marks

17. इनका सन्धि-विच्छेद कीजिए और सन्धि का नाम लिखिए: (क) विद्यालयं गच्छामि (ख) सदाचारः (ग) धनुष्टङ्कारः

18. सन्धि कीजिए: (क) किञ्चित् + अपि (ख) उत् + योगः (ग) वि + छेदः

19. इन्हें व्यञ्जनसन्धि और विसर्गसन्धि वाले रूपों में छाँटिए: ‘परिच्छेदः’, ‘विद्यालयं गच्छामि’, ‘दुर्बलः’, ‘बालको गच्छति’, ‘निर्जनः’, ‘उद्योगः’

20. इनमें कौन-सी सन्धि है? नाम लिखिए: (क) उद्गमः (उत् + गमः) (ख) मेघो गर्जति (मेघः + गर्जति) (ग) उद्घाटनम् (उत् + घाटनम्)

Want another sheet on this chapter? In the Ambiful Worksheets app every sheet is new, with its answer key, and your child never gets the same question twice.
Scan the code to get the free app, or open **worksheets.ambiful.com/get**

Answer key

व्यञ्जनसन्धिः विसर्गसन्धिः च · AW-9SK-VVS-2026-V1 · For parents — fold back or tear off before handing the sheet to your child.

Q	Answer	Working
1	**(d) तदनन्तरम्**	जश्त्वसन्धिः
2	**(b) मनोरथः**	विसर्गसन्धिः (उत्वम्)
3	**(b) बालकास्तत्र**	विसर्गसन्धिः (सत्वम्)
4	**(c) विसर्गसन्धिः (सत्वम्)**	—
5	**(b) विसर्गसन्धिः (रुत्वम्)**	—
6	**(a) उत् + यानम्**	जश्त्वसन्धिः
7	**(d) अनुस्वारसन्धिः**	—
8	**(a) र्**	—
9	**चित्रं पश्यति**	अनुस्वारसन्धिः
10	**बालकश्च**	विसर्गसन्धिः (शत्वम्)
11	**बालकष्टीकाम्**	विसर्गसन्धिः (षत्वम्)
12	**छात्रः + चिन्तयति**	विसर्गसन्धिः (शत्वम्)
13	**सरः + जम्**	विसर्गसन्धिः (उत्वम्)
14	**मनः + चञ्चलम्**	विसर्गसन्धिः (शत्वम्)
15	**(क) विसर्गसन्धिः (शत्वम्) (ख) विसर्गसन्धिः (सत्वम्)**	बालकश्चलति = बालकः + चलति; कस्तत्र = कः + तत्र
16	**(क) विसर्गसन्धिः (शत्वम्) (ख) विसर्गसन्धिः (उत्वम्)**	कविश्च = कविः + च; मनोयोगः = मनः + योगः
17	**(क) विद्यालयम् + गच्छामि (अनुस्वारसन्धिः) (ख) सत् + आचारः (जश्त्वसन्धिः) (ग) धनुः + टङ्कारः (विसर्गसन्धिः (षत्वम्))**	—
18	**(क) किञ्चिदपि (ख) उद्योगः (ग) विच्छेदः**	किञ्चिदपि: जश्त्वसन्धिः; उद्योगः: जश्त्वसन्धिः; विच्छेदः: तुगागमसन्धिः
19	**व्यञ्जनसन्धिः: परिच्छेदः, उद्योगः, विद्यालयं गच्छामि; विसर्गसन्धिः: दुर्बलः, निर्जनः, बालको गच्छति**	—
20	**(क) जश्त्वसन्धिः (ख) विसर्गसन्धिः (उत्वम्) (ग) जश्त्वसन्धिः**	—